

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2013 m. spalio 10 d.*

„Motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimas ir privalomasis tokios atsakomybės draudimo patikrinimas — Direktyva 2009/103/EB — 21 straipsnio 5 dalis — Atstovas žalos sureguliuavimo reikalams — Įgaliojimas, leidžiantis priimti įteikiamus teismo dokumentus — Nacionalinės teisės aktai, kuriais tokio įteikimo tinkamumas susietas su aiškiai suformuluoto įgaliojimo priimti jį suteikimu — Sąjungos teisę atitinkantis aiškinimas“

Byloje C-306/12

dėl *Landgericht Saarbrücken* (Vokietija) 2012 m. birželio 1 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2012 m. birželio 26 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Spedition Welter GmbH

prieš

Avanssur SA

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė R. Silva de Lapuerta, teisėjai J. L. da Cruz Vilaça, G. Arestis, J.-C. Bonichot (pranešėjas) ir A. Arabadžiev,

generalinis advokatas P. Cruz Villalón,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Avanssur SA*, atstovaujamos *Rechtsanwalt M. Müller-Trawinski*,
- Austrijos vyriausybės, atstovaujamos C. Pesendorfer,
- Portugalijos vyriausybės, atstovaujamos L. Inez Fernandes ir E. Pedrosa,
- Europos Komisijos, atstovaujamos G. Braun ir K.-P. Wojcik,

susipažinęs su 2013 m. gegužės 30 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

* Proceso kalba: vokiečių.

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/103/EB dėl motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimo ir privalomojo tokios atsakomybės draudimo patikrinimo (OL L 263, p. 11) 21 straipsnio 5 dalies išaiškinimu.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant ginčą tarp Vokietijoje įsteigtos transporto įmonės *Spedition Welter GmbH* (toliau – *Spedition Welter*) ir Prancūzijoje įsteigtos draudimo bendrovės *Avanssur SA* (toliau – *Avanssur*) dėl per eismo įvykį patirtos žalos atlyginimo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 Direktyvoje 2009/103 yra tokios konstatuojamosios dalys:

„<...>

- (20) Turėtų būti užtikrinta, jog su nukentėjusiais asmenimis eismo įvykio metu bus elgiama vienodai, nepaisant to, kur Bendrijoje įvyko įvykis.

<...>

- (34) Nukentėjusioji šalis, sužalota eismo įvykyje, kuriam taikoma ši direktyva, ir kuris įvyko kitoje valstybėje narėje nei nukentėjusio asmens gyvenamoji valstybė, turėtų galėti pasinaudoti teise gyvenamosios vietos valstybėje reikalauti atlyginti žalą iš eismo įvykį sukėlusios valstybės draudimo įmonės atstovo, paskirto žalos suregulavimo reikalams. Toks sprendimas sudarytų sąlygas nagrinėti asmenų, sužalotų eismo įvykiuose, įvykusiųose kitoje valstybėje narėje nei jo gyvenamosios vietos valstybė narė, žalos atlyginimą jiems įprasta tvarka.
- (35) Sistema, kai nukentėjusiosios šalies gyvenamosios vietos valstybėje narėje yra paskiriamas atstovas žalos suregulavimo reikalams, neturi įtakos nei kiekvienu atskiru atveju taikomai materialinei teisei, nei jurisdikcijos klausimams.

<...>

- (37) Reikia numatyti, kad valstybė narė, kurioje draudimo įmonei yra išduotas leidimas, reikalautų, jog minėta įmonė paskirtų kitose valstybėse narėse gyvenančius ar įsisteigusius atstovus žalos suregulavimo reikalams, kurie kauptų visą būtiną informaciją apie reikalavimus atlyginti žalą dėl tokių eismo įvykių bei imtųsi atitinkamų veiksmų draudimo įmonės vardu ir jos sąskaita tvarkytų reikalavimų atlyginti žalą klausimus, įskaitant žalos atlyginimo išmokėjimą. Šiems atstovams žalos suregulavimo reikalams turėtų būti suteikti pakankami įgaliojimai atstovauti draudimo įmonę santykiuose su asmenimis, patyrusiais žalą tokiuose eismo įvykiuose, taip pat atstovauti draudimo įmonę nacionalinėse valdžios institucijose, o prireikus teismuose, jei tai suderinama su tarptautine privatinė teise dėl teismo jurisdikcijos suteikimo.“

4 Direktyvos 2009/103 19 straipsnis „Žalos atlyginimo procedūra“ suformuluotas taip:

„Valstybės narės nustato 22 straipsnyje nurodytą žalos atlyginimo procedūrą, kai įvykį sukelia transporto priemonė, apdrausta pagal 3 straipsnį.

<...>“

5 Šios direktyvos 20 straipsnyje „Specialios nuostatos, susijusios su žalos atlyginimu nukentėjusiosioms šalims patyrusioms žalą dėl įvykio, įvykusio kitoje valstybėje narėje nei jų gyvenamosios vietos valstybė narė“ nurodyta:

„1. 20–26 straipsnių tikslas – nustatyti specialias nuostatas, taikomas nukentėjusiosioms šalims, turinčioms teisę į žalos, patirtos eismo įvykiuose, įvykusiųose kitoje valstybėje narėje nei jų gyvenamosios vietos valstybė narė, ir kuriuos sukėlė valstybėje narėje apdraustos transporto priemonės, kurioje yra jų įprastinė buvimo vieta, atlyginimą.

<...>

2. 21 ir 24 straipsniai taikomi tik eismo įvykiams, sukeltiems transporto priemone:

- a) kurią apdraudė įstaiga, esanti kitoje valstybėje narėje nei nukentėjusiosios šalies gyvenamosios vietos valstybė narė; ir
- b) kurios įprastinė buvimo vieta yra kitoje valstybėje narėje nei nukentėjusiosios šalies gyvenamosios vietos valstybė narė.“

6 Šios direktyvos 21 straipsnyje „Atstovai žalos sureguliuavimo reikalams“ nustatyta:

„1. Kiekviena valstybė narė imasi būtinų priemonių, kad visos draudimo įmonės, apdraudžiančios Direktyvos 73/239/EEB priedo A dalies 10 draudimo grupėje nurodytus rizikos atvejus, išskyrus vežėjo civilinę atsakomybę, kiekvienoje valstybėje narėje, išskyrus valstybę, kurioje jos yra gavusios oficialų leidimą, paskirtų atstovą žalos sureguliuavimo reikalams.

Atstovas žalos sureguliuavimo reikalams atsako už reikalavimų, susijusių su 20 straipsnio 1 dalyje minėtais eismo įvykiais, nagrinėjimą ir sureguliuvimą.

Atstovas žalos sureguliuavimo reikalams turi nuolat gyventi arba būti įsisteigęs toje valstybėje narėje, kurioje jis yra paskirtas.

<...>

4. Atstovas žalos sureguliuavimo reikalams kaupia visą žalos atlyginimui reikalingą informaciją ir imasi būtinų priemonių, kad būtų susitarta dėl žalos atlyginimo.

Reikalavimas paskirti atstovą žalos sureguliuavimo reikalams neatima iš nukentėjusiosios šalies ar jos draudimo įmonės teisės pareikšti ieškinį tiesiogiai eismo įvykį sukėlusiam asmeniui ar jo draudimo įmonei.

5. Atstovas žalos sureguliuavimo reikalams turi turėti pakankamus įgaliojimus atstovauti draudimo įmonei jos santykiuose su nukentėjusiosiomis šalimis 20 straipsnio 1 dalyje minėtais atvejais ir visiškai patenkinti jų prašymus atlyginti žalą.

Jis privalo nagrinėti atvejį nukentėjusiosios šalies gyvenamosios vietos valstybės narės oficialiąja (-iosiomis) kalba (-omis).

<...>“

Vokietijos teisė

- 7 Į Vokietijos teisę Direktyva 2009/103 perkelta Įstatymu dėl draudimo bendrovių priežiūros (*Versicherungsaufsichtsgesetz*, toliau – VAG).
- 8 VAG 7b straipsnyje, skirtame transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės srities atstovui žalos sureguliuavimo reikalams, nurodyta:

„1. <...> Draudimo bendrovė paskiria atstovą žalos sureguliuavimo klausimams visose kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse ir Europos ekonominės erdvės susitarimo šalyse. Jis draudimo bendrovės vardu tvarko ir administruoja prašymus atlyginti žalą sveikatai ir turtui, atsiradusią dėl eismo įvykio kitoje nei nukentėjusio asmens gyvenamojoje valstybėje narėje ir padarytą kelių transporto eisme dalyvavusia vienoje iš valstybių narių apdrausta ir paprastai naudojama transporto priemone.

2. Atstovas žalos sureguliuavimo reikalams turi gyventi arba būti įsisteigęs valstybėje, kur yra paskirtas. Jis gali atstovauti vienai ar kelioms draudimo įmonėms. Jis turi turėti pakankamus įgaliojimus atstovauti draudimo įmonei santykiuose su nukentėjusiosiomis šalimis ir visiškai patenkinti jų reikalavimus atlyginti žalą. Jis turi galėti nagrinėti reikalavimus valstybės, kur yra paskirtas, oficialiąja (-iosiomis) kalba (-omis).

3. Atstovas žalos sureguliuavimo klausimais surenka visą žalai sureguliuoti reikalingą informaciją apie žalą, padarytą šioje draudimo bendrovėje apdrausta transporto priemone <...>“

- 9 Pagrindinėje byloje taikytinos redakcijos Civilinio proceso kodekso (*Zivilprozessordnung*) 171 straipsnyje, susijusiam su įteikimu atstovui, nurodyta:

„Dokumentai gali būti įteikti pagal sutartį paskirtam atstovui; tai turi tokį patį teisinį poveikį kaip ir dokumentų įteikimas atstovaujajam asmeniui. Atstovas privalo pateikti raštišką įgaliojimą.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 10 Per 2011 m. birželio 24 d. eismo įvykį Paryžiaus (Prancūzija) priemiestyje *Avanssur* apdrausta transporto priemonė padarė žalos *Spedition Welter* priklausančiam sunkvežimiiui.
- 11 *Spedition Welter* Vokietijos teismo, į kurį kreipėsi pirmąja instancija, paprašė priteisti 2 382,89 euro žalos atlyginimą. Šis ieškinys įteiktas ne *Avanssur*, bet jos Vokietijoje paskirtam atstovui, t. y. *AXA Versicherungs AG* (toliau – AXA).
- 12 Teismas pripažino ieškinį nepriimtinu, nes ieškinio įteikimo įmonei AXA, kuri neturėjo įgaliojimų priimti įteikiamų dokumentų, nebuvo galima laikyti tinkamu.
- 13 *Spedition Welter* apskundė šį sprendimą *Landgericht Saarbrücken*.
- 14 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad šio apeliacinio skundo nagrinėjimo rezultatas priklauso nuo to, kaip reikia aiškinti Direktyvą 2009/103. *Spedition Welter* ieškinio, nukreipto prieš *Avanssur*, priimtumas priklauso nuo to, ar šios direktyvos 21 straipsnio 5 dalį galima aiškinti taip, kad atstovas žalos sureguliuavimo klausimais yra įgaliotas atsakovės pagrindinėje byloje vardu priimti įteikiamus dokumentus. Jei atsakymas būtų teigiamas, liktų patikrinti, ar ši atitinkamos direktyvos nuostata yra besąlyginė ir pakankamai tiksli, kad *Spedition Welter* galėtų ja remtis tvirtindama, kad *Avanssur* įgaliojo AXA priimti įteikiamus dokumentus.

15 Šiomis aplinkybėmis *Landgericht Saarbrücken* nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:

„1. Ar [Direktyvos 2009/103] 21 straipsnio 5 dalį reikia aiškinti taip, kad atstovo žalos sureguliuavimo reikalams įgaliojimai apima įgaliojimą priimti draudimo įmonei adresuotus įteikiamus dokumentus, todėl nagrinėjant bylą dėl draudimo įmonei pareikšto nukentėjusiosios šalies ieškinio atlyginti įvykio metu atsiradusią žalą teismo dokumentai draudimo įmonei gali būti įteikti tos įmonės paskirtam atstovui žalos sureguliuavimo reikalams?

Jei į 1 klausimą būtų atsakyta teigiamai:

2. Ar Direktyvos 2009/103 21 straipsnio 5 dalis yra tiesioginio veikimo ir dėl to nukentėjusioji šalis gali remtis šia nuostata nacionaliniame teisme, o nacionalinis teismas privalo preziumuoti, jog dokumentai draudimo įmonei yra įteikti tinkamai, jeigu jie buvo įteikti atstovui žalos sureguliuavimo reikalams, veikiančiam kaip draudimo įmonės „atstovui“, nors įgaliojimas priimti įteikiamus dokumentus nebuvo suteiktas nei pagal sutartį, nei pagal nacionalinę teisę, tačiau jei kitais aspektais dokumentų įteikimas atitinka visas pagal nacionalinę teisę nustatytas sąlygas?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

- 16 Teikdamas pirmąjį klausimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės nori sužinoti, ar Direktyvos 2009/103 21 straipsnio 5 dalį reikia aiškinti taip, kad pakankami įgaliojimai, kuriuos turi turėti atstovas žalos sureguliuavimo reikalams, apima ir jo įgaliojimą teisėtai priimti įteikiamus teismo dokumentus, būtinus procesui dėl per eismo įvykį patirtos žalos atlyginimo pradėti kompetentingame teisme.
- 17 Pirmiausia primintina, kad siekiant nustatyti Sąjungos teisės nuostatos taikymo sritį reikia atsižvelgti į jos tekstą, kontekstą ir tikslus (2013 m. balandžio 9 d. Sprendimo *Komisija prieš Airiją*, C-85/11, 35 punktą ir nurodyta teismo praktika).
- 18 Nors nagrinėjamu atveju pagal Direktyvos 2009/103 21 straipsnio 5 dalies formuluotą atstovas žalos sureguliuavimo reikalams turi pakankamus įgaliojimus atstovauti draudimo įmonei santykiuose su nukentėjusiosiomis šalimis ir visiškai patenkinti jų prašymus atlyginti žalą, šioje tokio atstovavimo tikslus įtvirtinančioje nuostatoje nepatikslinama atitinkamais tikslais suteikiamų įgaliojimų apimtis.
- 19 Tokiomis aplinkybėmis reikia priminti, kad Direktyva 2009/103 siekiama užtikrinti vienodą požiūrį per eismo įvykį nukentėjusiems asmenims, nepaisant įvykių vietos Sąjungoje. Siekiant šio tikslo nukentėjusieji turi turėti galimybę savo gyvenamosios vietos valstybėje narėje pasinaudoti turima teise gauti žalos atlyginimą iš už įvykį atsakingo asmens draudimo bendrovės šioje valstybėje paskirto atstovo žalos sureguliuavimo reikalams.
- 20 Direktyvos 2009/103 37 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad valstybės narės turi užtikrinti, jog atstovams žalos sureguliuavimo reikalams būtų suteikti pakankami įgaliojimai atstovauti draudimo įmonei santykiuose su nukentėjusiais asmenimis taip pat nacionalinėse valdžios institucijose, o prireikus ir teismuose, jei tai suderinama su teismų jurisdikciją reglamentuojančia tarptautine private teise.

- 21 Taigi, iš šių motyvų aiškiai matyti, jog Sąjungos teisės aktų leidėjas siekė, kad Direktyvos 2009/130 21 straipsnio 5 dalyje numatytas draudimo įmonių atstovavimas apimtų, kiek tai neprieštarauja tarptautinės privatinės teisės normoms, tokį atstovavimą, kuris leistų žalą patyrusiems asmenims veiksmingai kreiptis į nacionalinius teismus su ieškiniu dėl patirtos žalos atlyginimo.
- 22 Be kita ko, kaip savo išvados 25 punkte nurodė generalinis advokatas, iš ankstesnių draudimo sritį reglamentavusių direktyvų, kurias Direktyva 2009/103 kodifikavo, parengiamųjų dokumentų matyti, kad prie įgaliojimų, kurie turi būti suteikti draudiko atstovui nukentėjusiojo asmens gyvenamosios vietos valstybėje, teisės aktų leidėjas siekė priskirti, kad ir ribotą, įgaliojimą, leidžiantį priimti įteikiamus teismo dokumentus, nes tai neturėtų turėti poveikio teismų jurisdikciją reglamentuojančioms tarptautinės privatinės teisės normoms.
- 23 Darytina išvada, kad, nepažeidžiant šio apribojimo, pakankami įgaliojimai, kuriuos turi turėti atstovas žalos sureguliuavimo reikalams, apima įgaliojimą priimti įteikiamus teismo dokumentus.
- 24 Beje, nesuteikus tokio įgaliojimo Direktyva 2009/103 netektų vieno iš savo tikslų. Kaip savo išvados 32 punkte nurodė generalinis advokatas, atstovo žalos sureguliuavimo reikalams funkcija, matoma iš Direktyvos 2009/103 tikslų, būtent ir yra padėti per eismo įvykį nukentėjusiems asmenims atlikti būtinus formalumus, visų pirma sudaryti jiems galimybę pateikti skundą savo kalba. Taigi, šiems tikslams prieštarautų tai, jei iš pirminių formalumus tiesiogiai su atstovu sutvarkiusio ir teisę pareikšti ieškinį tiesiogiai draudikui turinčio nukentėjusiojo asmens būtų atimta galimybė įteikti teismo dokumentus šiam atstovui, kad galėtų įgyvendinti savo teisę pareikšti ieškinį dėl žalos atlyginimo tarptautinę jurisdikciją turinčiame teisme.
- 25 Remiantis pirma išdėstytais motyvais į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad Direktyvos 2009/103 21 straipsnio 5 dalis aiškintina taip, kad pakankami įgaliojimai, kuriuos turi turėti atstovas žalos sureguliuavimo reikalams, apima ir jo įgaliojimą teisėtai priimti įteikiamus teismo dokumentus, būtinus procesui dėl per eismo įvykį patirtos žalos atlyginimo pradėti kompetentingame teisme.

Dėl antrojo klausimo

- 26 Atsižvelgiant į atsakymą į pirmąjį klausimą, reikia atsakyti į antrąjį klausimą, kuriuo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės nori sužinoti, ar tokiomis aplinkybėmis, kaip nagrinėjamosios pagrindinėje byloje, privatus asmuo gali remtis Direktyvos 2009/103 21 straipsnio 5 dalimi siekdamas įrodyti, kad teismo dokumentas atstovui žalos sureguliuavimo reikalams įteiktas tinkamai, nepaisant to, kad jis neturėjo sutartimi patvirtinto įgaliojimo priimti tokius dokumentus, o pagal nacionalinę teisę tokie įgaliojimai jam nenumatyti.
- 27 Taigi, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia išsiaiškinti, ar pagrindinės bylos aplinkybėmis atsižvelgdamas į atsakymą į pirmąjį klausimą jis, siekdamas patenkinti privataus asmens, kuris remiasi Direktyvos 2009/103 21 straipsnio 5 dalimi, prašymą, turi netaikyti nacionalinės teisės nuostatų, nenumatančių galimybės įteikti teismo dokumentus atstovui žalos sureguliuavimo reikalams, jei šis neturi sutartimi patvirtintų įgaliojimų.
- 28 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad klausimas, ar nacionalinės teisės nuostata, kiek ji prieštarauja Sąjungos teisei, turi būti netaikoma, kyla tik jei šios nuostatos neįmanoma išaiškinti taip, kad ji atitiktų Sąjungos teisę (2012 m. sausio 24 d. Sprendimo *Dominguez*, C-282/10, 23 punktą).
- 29 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką nacionaliniai teismai, taikydami nacionalinės teisės aktus, turi juos aiškinti kuo labiau atsižvelgdami į atitinkamos direktyvos tekstą ir tikslą, kad būtų pasiektas joje numatytas rezultatas ir įvykdyti SESV 288 straipsnio trečios pastraipos reikalavimai. Šis Sąjungos teisę atitinkančio nacionalinės teisės aiškinimo reikalavimas kyla iš pačios ESV sutarties sistemos, nes

leidžia nacionaliniams teismams savo kompetencijos srityje užtikrinti visišką Sąjungos teisės veiksmingumą, kai sprendžia ginčus, dėl kurių į juos buvo kreiptasi (žr., be kita ko, 2004 m. spalio 5 d. Sprendimo *Pfeiffer ir kt.*, C-397/01-C-403/01, Rink. p. I-8835, 114 punktą ir minėto Sprendimo *Dominguez* 24 punktą).

- 30 Sąjungos teisę atitinkančio aiškinimo principu iš nacionalinių teismų reikalaujama imtis visų jų kompetencijai priskiriamų veiksmų atsižvelgiant į visą vidaus teisę ir taikant joje pripažintus aiškinimo metodus, kad būtų užtikrintas visiškas atitinkamos direktyvos veiksmingumas ir pasiektas ja siekiama tikslą atitinkantis sprendimas (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Dominguez* 27 punktą ir 2012 m. rugsėjo 5 d. Sprendimo *Lopes Da Silva Jorge*, C-42/11, 56 punktą).
- 31 Pagrindinėje byloje neginčijama, kad VAG 7b straipsnio 2 dalis Direktyvos 2009/103 21 straipsnio 5 dalį perkelia pažodžiui. Taigi, šias nacionalinės teisės nuostatas reikia aiškinti taip, kad jos atitiktų Sąjungos teisės nuostatą, t. y. taip, kad atstovas žalos suregulavimo reikalams yra įgaliotas priimti įteikiamus teismo aktus.
- 32 Atsižvelgiant į pirma išdėstytus motyvus, į antrąją klausimą reikia atsakyti, kad tokiomis aplinkybėmis, kaip nagrinėjamosios pagrindinėje byloje, kai nacionalinės teisės akte pažodžiui pakartojamos Direktyvos 2009/103 21 straipsnio 5 dalies nuostatos, nacionalinis teismas, atsižvelgdamas į visą vidaus teisę ir taikydamas joje pripažintus aiškinimo metodus, turi aiškinti nacionalinę teisę taip, kad ji atitiktų Teisingumo Teismo pateiktą šios direktyvos išaiškinimą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 33 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų nacionalinio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

- 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/103/EB dėl motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimo ir privalomojo tokios atsakomybės draudimo patikrinimo 21 straipsnio 5 dalį reikia aiškinti taip, kad pakankami įgaliojimai, kuriuos turi turėti atstovas žalos suregulavimo reikalams, apima ir jo įgaliojimą teisėtai priimti įteikiamus teismo dokumentus, būtinus procesui dėl per eismo įvykį patirtos žalos atlyginimo pradėti kompetentingame teisme.**
- Tokiomis aplinkybėmis, kaip nagrinėjamosios pagrindinėje byloje, kai nacionalinės teisės akte pažodžiui pakartojamos Direktyvos 2009/103 21 straipsnio 5 dalies nuostatos, nacionalinis teismas, atsižvelgdamas į visą vidaus teisę ir taikydamas joje pripažintus aiškinimo metodus, turi aiškinti nacionalinę teisę taip, kad ji atitiktų Europos Sąjungos Teisingumo Teismo pateiktą šios direktyvos išaiškinimą.**

Parašai.